

ICT maakt Nederland concurrerender

door: JELLE WIJKSTRA

ICT is voor Nederland een concurrentiefactor van belang. Dat concludeert het World Economic Forum. Zwak punt is dat ICT in Nederland relatief duur is. En overheid en bedrijfsleven zouden meer kunnen doen om het rendement van ICT te verhogen.

Nederland scoort voor het derde jaar op rij een vierde positie op de 'networked readiness index' die het World Economic Forum (WEF) berekend heeft voor de 2015-versie van het Global Information Technology Report, dat vorige week verscheen. Deze index wordt bepaald aan de hand van de mate waarin economieën voorbereid zijn om ICT optimaal te benutten. De index bestaat uit vier hoofdindicatoren:

1. Business- en innovatieomgeving en het politiek en juridisch raamwerk om ICT te faciliteren;
2. ICT-infrastructuur, toegangskosten en de aanwezigheid van noodzakelijke vaardigheden om ICT optimaal te benutten;
3. Het omarmen en gebruiken van ICT door de overheid, het bedrijfsleven en door burgers;
4. De economische en sociale impact van ICT. Deze hoofdindicatoren worden elk weer uit een aantal verschillende indicatoren berekend.

Singapore passeert Finland

Op de eerste plaats staat dit jaar Singapore, dat Finland passeerde. De derde plaats is – net als vorig jaar – voor Zweden. En Nederland staat dus nummer vier, nog voor Noorwegen, Zwitserland, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Luxemburg en Japan. Europese grootmachten als Duitsland en Frankrijk halen niet eens de top 10. "Dat Nederland voor het derde jaar op rij de vierde positie – wereldwijd – inneemt op deze lijst vormt dan ook een indicatie dat ICT een bron van concurrentievoordeel is voor het land. Nederland heeft hierop een overall hogere score dan Zwitserland, de Verenigde Staten, en Duitsland die onderdeel uitmaken van de top 5 van meest concurrerende econo-

mieën", zegt professor Henk Volberda van de Rotterdam School of Management van de Erasmus Universiteit, die via het daaraan gelieerde Inscope door het WEF ingeschakeld is voor de gegevensverzameling voor Nederland. "Het onderscheidende vermogen van Nederland op het gebied van ICT draagt er ook aan bij dat bedrijven als Google zich in het land vestigen of actief willen worden."

De hoge inkomensstandaard in de landen die de ranglijst aanvoeren, speelt ongetwijfeld een rol, zegt Bruno Lanvin, Executive Director of the European Competitiveness Initiative (IECI) and of Global Indices projects bij INSEAD, dat eveneens betrokken was bij het opstellen van het rapport. "Maar de belangrijkste reden waarom deze landen meedraaien in de top ligt in hun onderwijs. Zij produceren, zo blijkt, het menselijk kapitaal dat nodig is om de vruchten te kunnen plukken van digitale innovatie, niet alleen in hun ICT-onderwijs maar ook in het basisonderwijs."

Sterke en zwakke punten

Nederland scoort op enkele indicatoren zelfs beter dan een vierde plaats. Op het gebied van digitale communicatie van de overheid naar en dito interactie met burgers voert Nederland de ranglijst aan, zij het dat het een met Zuid-Korea gedeelde eerste plaats is. Op de hoofdindicator economische en sociale impact van ICT – die meet in hoeverre ICT bijdraagt aan de ontwikkeling van nieuwe producten, diensten en businessmodellen en aan sociale vooruitgang – scoort Nederland een tweede positie. Er zijn echter ook punten van zorg. Belangrijkste daarvan is dat ICT in Nederland relatief duur is. Ons land neemt op die indicator de 72e positie in. De positie verslechtert bovendien: 3 jaar terug stond Nederland op deze indicator 47e. Met name de tarieven voor mobiel bellen en breedband liggen in Nederland relatief hoog, constateert het WEF. Mobiel bellen is in 100 landen goedkoper, breedband in 67.

Het gebruik van ICT door bedrijven en de beleidsmatige inspanningen van de overheid laten op punten ook te wensen over. Het Nederlandse bedrijfsleven scoort wel hoog op het gebruik van internet richting consumenten (een vierde plaats), maar op het vermogen om technologieën te herkennen en om te zetten in nieuwe bedrijfsmogelijkheden scoort Nederland niet hoger dan een 21e plaats. Bij de mate van training en opleiding van medewerkers reikt het Nederlandse bedrijfsleven tot een 12e plaats, en de capaciteit om te innoveren is in 10 andere landen hoger dan in Nederland.

Overheid moet zich bezinnen

Ook de overheid zou beter met ICT om moeten gaan. Op het gebruik van ICT door de overheid staat Nederland op de dertiende positie. Op de hoeveelheid en kwaliteit van online diensten neemt de Nederlandse overheid een achtste positie in. Zorgwekkender nog is dat Nederland relatief ook achterblijft op indicatoren als het belang van ICT in de visie van de overheid (33e positie) en het bevorderen door de overheid van het gebruik van haar ICT-diensten (23e positie). Op de politieke context en regelgeving met betrekking tot de verspreiding van ICT en het ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten neemt Nederland de zevende positie in. Volgens Volberda tonen deze bevindingen aan dat overheidsinstanties in Nederland kritisch dienen te kijken naar hun bijdrage aan het vergroten van het rendement op ICT.

